

שאלון בוחינה

בנושא:

שבת

מועד:

אב התשפ"ה

סמל שאלון:

126.08.25

שים לב: יש לנווג על פי ההוראות לנבחן המופיעות בשאלון הבדיקה!

מועד אב התשפ"ה

בס"ד

בחינה בהלכות שבת

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. **מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק!** ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר ענפים, אף תשובה תהיה מחולקת כך. אין להסביר על כל חלקி השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: **דף הטויטה לא ייבדק!**
6. **חלק א' – עיון – 8 שאלות.**
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעתות הראשונים, ופסקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדק רק 7 התשובות הראשונות שכותב הנבחן **לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט** אם הנבחן סימן עיגול סביר 7 התשובות ש牒קש לבדוק.
7. **חלק ב' – יישום – 4 שאלות.**
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעתות הראשונים ופסקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדק רק 3 תשובות הראשונות שכותב הנבחן **לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט** אם הנבחן סימן עיגול סביר 3 התשובות ש牒קש לבדוק.

בהצלחה!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעתות הראשונים, ופסקת ההלכה.

1. דין הטמנה בשבת ובערב שבת

- א. תבשיל שהתבשל כל צרכו, מה הדין לכתחילה ובידייבד לעניין הטמנתו בערב שבת בדבר המוסף הבל או הטמנתו בשבת בדבר שאינו מוסיף הבל? ציין מקורות (דין לכתחילה ולדין בידייבד), ואת פסקת השווי"ע והרמי"א וסבירותיהם.
- ב. בנידון הניל (לענין הטמננה בדבר המוסף הבל בערב שבת), האם תהיה נפק"ם לדינה (לכתחילה או בידייבד) בנסיבות הבאים: הטמנת התבשיל שלא התבשל כל צרכו לצורך מהר, הטמנת התבשיל שהתבשל רק כמאכל בן דרוסאי לזרק הלילה, הטמנת התבשיל שהוא מצטמק ורע לו?
- ג. הוריד קדירה מה אש בערב שבת ועטף אותה בשמיות האם הוא יכול להכנס תחת הכיסוי בערב שבת ובמהלך השבת מאכל קר על מנת שייתחמס מעט או על מנת שישמר חומו?

2. דין אמרה לעכו"ם בשבת

- א. ציין לפחות שלשה מקרים שבהם התירו אמרה לעכו"ם בשבת לצורך מצוה, אע"פ שהדבר כרוך במלאה שאסורה מהתורה.
- ב. במקומות שיש הפסד, האם התירו לומר לגוי לעשות מלאכה מדרבן בשבת או לرمוז לו לעשות מלאכה מדורית?
- ג. גוי שעשה בשבת עבור ישראל מלאכה שאסורה מדרבן (כגון שהביא עבورو פירות מחוץ לתוךם): האם מותר לישראל לטלטלם? וכן האם צריך להמתין במצו"ש שיעור בצד שייעשו, והאם מותר לישראל אחר שלא נעשתה המלאכה עבורו להנוט מהמלאה?

3. דין כיבוס בשבת

- א. נחלקו הראשונים איז אמרין "שרייתו זהו כיבוסו בגדי נקי" הבא את ההוכחות מהגמי' לדעת המקילים (ב' הוכחות), וכיידך נדחו הראיות? באר ווהוכחה מהי דעת השו"ע, הרמ"א והכרעת המ"ב. ציין עוד האם יש אופן שלכו"ע נאמר שרייתו זהו כיבוסו בגדי נקי?
- ב. פסק השו"ע סי' ש"ב "הרוחץ ידיו טוב לנגבם בכך זו בזו קודם שיקנחים במפה" מהו טעם החומרה, מה דעת הרמ"א בעניין זה, והאם יש נפק"ם אם מקנה במפה או בגדי?
- ג. ביום חורפי וגשם יהודי חוזר לבתו מתפללת שחרית ומעילו התרטב בגשם, האם הוא יכול להמשיך וללבת עם מעילו או צורך שצרכז לפשטו, והאם כשיגיע לבתו הוא יכול תלות את המעיל על מותלה כביסה שבתוכה הבית או במרפסת, מה הדין כאשר המעיל עדין רטוב – האם יכול לחזור וללבשו וליצאת בו לתפילה מנחה?

4. דין מוקצת בשברי כלים

- א. כלים שנשברה ממנו חתיכה (שאר הכלים קיימים), האם מותר לטלטל את החתיכה השבורת? הבא מקורות וצין האם יש נפק"ם באיזה מקום נשבר הכליל וכן האם יש נפק"ם אם החתיכה נשברה בחול או בשבת?
- ב. כפטור שנפל מהגבג בשבת האם מותר להריםו ולטלו למקום אחר ומדוע?
- ג. סفال או כסא שנשmetaה או נשברת אחת מרגליים, האם מותר לטלטלם ולישב עליהם, ומדוע? וכן האם מותר להחזיר את הרגל השברת למקוםה בריפיו?

5. א. סכין התהובה בחבית או בכוטל האם מותר להוציאה ולהכניסה בשבת ומדוע? פרט את דעת השו"ע הרמ"א והמ"ב. וכן ציין האם יש נפק"ם בין חבית גדולה או קטנה וכן האם יש נפק"ם בין כוטל לבנים לכוטל עץ?
- ב. פח אשפה שיש בתוכו זבובים או דברים, האם מותר לסוגרו או שיש בכך חשש אייסור צידה? פרט האם הכרעת הב"י בנידון זה תואמת את הכרעתו בנידון של סעיף א'.
- ג. פרט ווהוכחה מה הדין בפסק רישא בתרי דרבנן, ומה הדין בפסק רישא במלאכה דאוריתית שנעשית ע"י גוי.

6. דין בישול והחזורת דבר לח בשבת

- א. מרק שהצטנן, האם מותר לשוב ולחממו בשבת? הבא את דעת הראשונים בעניין ואת המקור בಗמי' לכל שיטה, וציין האם נידון זה הוא מדוריתית או מדרבן, באר היטבת את הכרעת המחבר והרמ"א בדיון בישול לח שהצטנן.
- ב. האם יש נפק"ם להלכה בין בישול לח שהתבשל והצטנן לבין בישול דבר לח שלא בושל מעולם?

ג. הניח בשבת הוא או העובד הזר שבביתיו את המرك על גבי אש שאינה מכוסה, האם מותר לאכול מן המرك בשבת?

7. דין חוליה בשבת

א. לשון הטור סי' שכ"ח "היה החולה צריך לבשר שוחטין לו ולא יתנו לו בשר נבלה". האם דין זה הוא גם למ"ד שבת דחויה אצל פקוח נפש, ומדוע? (ב' טעמים). בהקשר לדין הנ"ל ציין האם יש נפק"מ אם החולה גדול או קטן, וכן האם יש לפניו מאכל שאיסרו מדאוריתא או מדרבנן?

ב. חוליה שיש בו סכנה האם מותר לכתילה להדילק עבورو מדורה על מנת שיתחמס, וכן לעשות עבورو כל מלאכה אחרת הנזכרת לו ואין במניעתה סכנה לחוליה?

ג. يولדת או שאר חוליה שיש בו סכנה שצרכי לעשות עבורות מלאכה בשבת אך יש אפשרות לעשות את המלאכה ע"י גוי או קטן באופן שאין חשש שיתעצלו, וכן אפשר לעשות את המלאכה ע"י ישראל בשינוי, האם עדיף לחולל את השבת באופנים אלו, ומדוע?

8. א. גינה ציבורית שגדל בשטחה דשא נמוך וגם דשא גבוהה, וכן יש בה שטח שאינו זרוע כלל, האם מותר לעשותה בה את הדברים הבאים: לזרע על גבי הדשא, ליטול ידיים וכן להטיל מי וגליים על הדשא או על האדמה?

ב. מי שגדלים בגינתו עושים ריחניים או פירות שיש בהם ריח, האם מותר לו לאחום בידיו ולהריחם?

ג. עצץ שאינו נקוב האם מותר להגביהו מעל גבי הקרקע ולהניחו על גבי השולחן או לתלות אותו על גבי יתד, ומדוע?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס ל蹶ה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעתו הראשונית ופסקת ההלכה.

9. משפחה התכוונה לקדש ולסעוד בビתם בלילה שבת, מיד לאחר הקידוש ובטרם ישבו לסעוד, נשמעה אזעקה. חלק מבני המשפחה נכנסו לחדר הממ"ד הצמוד לבתיהם וחלק אחר מבני המשפחה עלו לחדר ממ"ד של השכנים הגרים בקומה אחרת. כוונת כולם הייתה להמשיך ולסעוד בחדרי הממ"ד. השאלות הן:

א. בני המשפחה שנכנסו לממ"ד שבביהם האם צרייכים לחזור ולקדש?

ב. בני המשפחה שעלו לממ"ד של שכנים האם צרייכים לחזור ולקדש?

ג. אבי המשפחה שהספק לשותות רביעית יין (או קצת פחות מכך) מכוס הקידוש וכן אחד מבני המשפחה שהספק לאכול פרי לאחר הקידוש, האם יצאו ידי חובת קידוש?

- 10.** בתפילה ובקידוש שהתקיימו בשבת לרגל עלייה לTORAH של חתן בר מצוה, עלו השאלות הבאות:
- א. שבת העליה לTORAH התקיימה כמה ימים לפני שחתן הבר מצוה הגיע לגיל ייג' שנים, האם החתן יכול לעלות לTORAH כאחד משבעה קרואים או לאחר שנשלמו מניין הקרואים, וכן האם יכול לעלות לעליית מפטיר ואדם גדול אחר לקרוא את ההפטורה וברכותיה?
  - ב. לקראת העליה לTORAH הוכנו בשבתISKIOT קטנות ובתוכם כמה סוכריות האם מותר לקשרם בקשר על גבי עניבת? יודגש שחלק מהשוקיות יועדו גם לצורך העליה לTORAH שתתקיים ביום חמישי הבא לאחר שיגיע הנער לגיל מצווה.
  - ג. בקידוש שלאחר התפילה הוגשו מנות קוגן רותחות בתוך צלחות ולצדדים הונחו מלפפונים חמוצים, האם מותר לשחוט את המלפפונים על הקוגן או מחוץ לצלחת?

- 11.** א. בסעודת שבת הוגש לשולחן כד תה ובו מעט נבולי נענע, האם מותר להניח מסננת או חתיכת بد על גבי הкус ולייצק מכד התחה דרכם לתוך הкус? (התיחס למלאות השונות הקשורות למקרה זה).
- ב. האם מותר לכתחילה להניח עלי נגען בתוך מסננת המונחת על הкус וולערות עליהם מים חמימים? ג. משנה שבת קלט: "יונוטנים ביצה במסננת של חרדל", באר את הדין ואת טעמו. וציין האם ישנה הדין כאשר כוונתו לברור בכלי את החלמון מהחלבון על מנת לאוכלו?

- 12.** באחד היישובים התקוינו לקיימם הכנסת ספר TORAH בשבת שתצא מבית התורם לאחד מבתי הכנסת ביישוב, במהלך התכנית התעוררו השאלות הבאות:
- א. האם מותר להעמיד את החופה לצורך הולכת הס"ת עד לבית הכנסת?
  - ב. האם מותר ללוות את התהלוכה בריקודים, במחיאות כפיים ובכלי שיר המתנגנים ע"י גוי?
  - ג. האם בסוף האירוע התורם יכול לחת את הס"ת במתנה לבית הכנסת?